

Datum: Rijeka, 8. srpnja 2024.

Kolegij: Filozofija i Bioetika u zdravstvenoj njezi

Voditelj: Doc. Prim. Dr. sc. Davor Horvat, dr. med. /prim dr sc Ervin Jančić, dr. med.

Katedra: Katedra za kliničke medicinske znanosti I

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo izvanredni

Godina studija: 1

Akadska godina: 2024./2025.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **FILOZOFIJA I BIOETIKA U ZDRAVSTVENOJ NJEZI** je obvezni kolegij na prvoj godini Stručnog studija sestrinstva i sastoji se od 30 sati predavanja, I 15 sati seminara ukupno 45 sati (**2,0 ECTS**).. Kolegij se izvodi u prostorijama dislociranog studija, Veleučilišta u Karlovcu, Trg J.J. Strossmayera 9 i Ivana Meštrovića 10.

Cilj ovog kolegija je stjecanje znanja o etici kao filozofskoj disciplini i bioetici sestrinstva koja bi se mogla primijeniti u praksi. Studente treba osposobiti da mogu opisati i objasniti početke sestriinske etike, da objasne podjelu etičkih teorija (etika vrline, deontologija – Kantova etika dužnosti, utilitarizam, etika skrbi) te da u konkretnim situacijama s kojima će se susretati u svojoj profesiji mogu povezati (bio)etičku teoriju, moralne norme, pravila i njihove posljedice. Uz to, cilj ovog predmeta je i prepoznavanje etičkih problema i razvijanje osjećaja moralne dužnosti i osobne odgovornosti koja je neophodna u sestriinskom zanimanju (etički kodeks medicinskih sestara). Također bi studenti trebali razvijati sposobnost zauzimanja obrazloženog stava u raznim etičkim dvojabama u sestriinskoj praksi te objasniti važnost promoviranja poštivanja prava čovjeka, djeteta i pacijenta.

Sadržaj kolegija je sljedeći: Etika, moral i bioetika; deontologija, utilitarizam, etika vrline i etika skrbi; počeci medicinske etike i deontologije; etičke teorije (etika vrline, etika dužnosti, utilitaristička etika, etika skrbi) i njihova primjenjivost u sestriinskoj praksi; principizam u sestriinskoj praksi; sustav moralnih vrijednosti u sestriinstvu – moralne osobine (vladanje sobom, odnos prema pacijentu, njegovoj obitelji, suradnicima); deklaracije, rezolucije o ljudskim pravima; Profesionalna etika i sestrinstvo (etički kodeks - ICN, HUMS, Komora medicinskih

sestara RH); modeli donošenja etičkih odluka u sestričkoj praksi; zastupanje interesa pacijenta kao najvišeg dobra; medicinska sestra kao medijator u procesu donošenja etičkih odluka.

Izvođenje nastave: Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Kroz predavanja studenti se upoznaju sa sadržajem kolegija. U seminarskom dijelu studenti na temelju dobivenog znanja na predavanjima izrađuju etičku analizu slučaja iz sestričke prakse, uz konzultacije s nastavnikom, prezentiraju analizu te sudjeluju u završnoj raspravi o analizi. Svoju analizu, nadopunjenu dobivenim komentarima i primjedbama, studenti predaju kao seminarski rad u pismenom obliku. Na kraju nastave se održava završni pismeni test.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Šegota, I.: *Etika sestričstva*, 2. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, Pergamena, Zagreb, 1997.
2. *Etički kodeks medicinskih sestara*, Hrvatska komora medicinskih sestara, 2005.
3. Kalauz, S.: *Etika u sestričstvu*, Medicinska naklada, Zagreb, 2012.
4. Predavanja (PowerPoint prezentacije)

Popis dopunske literature:

1. Pessini L., *Distanzija: do kada produžavati život?*, Medicinski fakultet Rijeka, Hrvatsko bioetičko društvo, 2004
2. Čović I sur., *Od nove medicinske etike do intergrativne bioetike*, Pergamena 2009.
3. Čović I sur. *Etika i bioetika*, Pergamena 2004.
4. Craig I sur. *Etički komiteti*, Pergamena 1998.
5. Glannon W., *Bioethics and the brain*, Oxford University press 2007.
6. Levy N., *Neuroethics*, Cambridge University press 2007.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

P1. P2 Uvodno predavanje, Etičke teorije

Ishodi učenja:

Upoznati se s ciljem kolegija Filozofija i bioetika u zdravstvenoj njezi

Usvojiti znanja o povijesnim činjenicama, definirati pojmove "filozofija", "etika", "bioetika".

Razumijeti i koristiti pravilnu terminologiju

P3, P4. Metode Etike

Ishodi učenja:

Upoznati i usporediti metode etike.

Obrazložiti temeljnu ulogu u moralnom i etičkom prosuđivanju.

P5, P6 Definicije sestrinstva (Nightingale)

Ishodi učenja:

Obrazložiti mjesto i ulogu (moralnih) vrijednosti u procesu zdravstvene skrbi.

P7, P8 Modeli sestrinstva

Ishodi učenja:

Usporediti osnovne modele sestrinstva i ulogu u moralnom prosuđivanju.

P9, P10 Medicinska etika, bioetika, sestrinska etika

Ishodi učenja:

Opisati nastanak i početni razvoj medicinske etike i bioetike i sestrinske etike.

Definirati bioetiku i razvoj bioetike

Obrazložiti pojmove interdisciplinarnosti i pluriperspektivnosti u određenju bioetike.

P11, P12 Profesionalna etika i sestrinstvo

Ishodi učenja

Opisati razvoj sestrinske etike i etičke standardizacije u sestrinstvu (sestrinske zakletve i kodeksi)

Analizirati Etički kodeks medicinskih sestara (HKMS)

P13, P14 Etika u sestrinskim interakcijama

Ishodi učenja

Opisati razvoj etike u sestrinskim interakcijama

P15, P16 Etički problemi sestara i njezi umirućih bolesnika

Ishodi učenja

Opisati osnovna načela biomedicinske etike (autonomija, dobročinstvo, neškodljivost i pravednost)

Prepoznati pojavne oblike unaprjeđivanja i poštovanja prava čovjeka kroz neprepoznavanje i nepoštivanje temeljnih načela.

P17, P18 Sestra i povjerenje pacijenta

Ishodi učenja

Prepoznati pojavne oblike unaprjeđivanja i poštovanja prava čovjeka kroz neprepoznavanje i nepoštivanje temeljnih načela.

P19, P20 Bioetičke konzultacije

Ishodi učenja

Prepoznati pojavne oblike unaprjeđivanja i poštovanja prava čovjeka kroz neprepoznavanje i nepoštivanje temeljnih načela.

P21, P22 Eutanazija, ortotanazija, mistanazija i distanazija

Ishodi učenja

Upoznati se sa pojmovima Eutanazija, ortotanazija, mistanazija i distanazija, bioetički aspekti

P23, P24 Etički aspekti umjetne, potpomognute oplodnje

Ishodi učenja

Upoznati se sa pojmovima umjetne, potpomognute oplodne, bioetički aspekti

P25, P26 Transplantacija i donacija organa

Ishodi učenja

Upoznati se sa pojmovima transplantacije i donacije organa, bioetički aspekti

P27, P28 Komunikologija u bioetici

Ishodi učenja

Upoznati se sa pojmovima komunikologije u bioetici, bioetički aspekti
 Izdvojiti osnovne probleme određenog slučaja iz sestrinske prakse

P29, P30 Neuroetika

Ishodi učenja

Upoznati se sa pojmovima neuroetika i bioetika u svijetu

Popis seminara s pojašnjenjem:

Seminarski dio nastave izvodi se kroz podjelu i prezentaciju slučajeva iz sestrinske prakse studentima uz naputak za etičku analizu.

Svaki student samostalno analizira slučaj kojega prezentira pred cijelom grupom, pri čemu se evaluiraju elementi prezentacije. Na temelju rasprave u kojoj student od nastavnika i drugih

studenta dobiva povratnu informaciju, primjedbe i komentare student priprema pisani seminarski rad, koji se sastoji u predavljanju slučaja i njegovoj etičkoj analizi, a svi se radovi evaluiraju prema određenim, unaprijed danim kriterijima za etičku analizu.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij ne predviđa vježbe

Obveze studenata:

Studenti su obavezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave
 Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste..

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci** te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. Nazočnost na predavanjima i seminarima je obavezna, a student može izostati s **50% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom. Ukoliko student opravdano ili neopravdano izostane s **više od 50% nastave** ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit. Student treba napisati seminarski rad i iz njega pripremiti i održati prezentaciju. Student je obavezan pohađati vježbe redovito prema izrađenom rasporedu i biti aktivno uključen u njihovo izvođenje. Izmjene u rasporedu ili zamjene vježbovnih skupina nisu dozvoljene bez suglasnosti **voditelja predmeta**. Izostanak s vježbi dozvoljen je **isključivo zbog zdravstvenih razloga** što se opravdava liječničkom ispričnicom, a nadoknada vježbi je obavezna bez obzira da li se radi o opravdanom ili neopravdanom izostanku i broju sati izostanka. Nadoknada je moguća isključivo uz prethodni dogovor s voditeljem predmeta. U **koliko vježbe nisu odrađene 100% planirane satnice** student će biti ocijenjen ocjenom nedovoljan (1) i gubi mogućnost izlaska na završni ispit do odrade vježbi u cijelosti.

Rad studenata vrednovat će se na završnom ispitu na kojem studen može ostvariti 100 ocjenskih bodova. Ispitni prag na završnom ispitu ne može biti manji od 60 % uspješno riješenih ispitnih pitanja.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **stručnim kriterijima ocjenjivanja**.

Na završnom ispitu vrednuje se (maksimalno 100% ocjenskih bodova):

a) usmeni ispit (do 100% ocjenskih bodova)

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

A = 90 - 100% ocjenskih bodova

B = 75 - 89,9%

C = 60 - 74,9%

D = 50 - 59,9%

F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način :

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

VAŽNA OBAVIJEST

U slučaju odbijanja ocjene studenti/ice dužni su pokrenuti postupak predviđen čl. 46. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci.

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Unesite tražene podatke

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Eventualnu veću spriječenost od dogovorenog javiti na kontakt e- mail predavača te u dogovoru s predavačem nadoknaditi izostanak (kroz seminarSKI rad ukoliko se ne radi o velikom izostanku). Na nastavi se ne tolerira (ulasci/izlasci, mobitel i sl);ometanje nastave na bilo koji način. Ukoliko se radi o neredovitom pohađanju nastave – moguć je izostanak potpisa u indeks i konzultacija predavača sa voditeljem studija. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2023./2024. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
11.11.2024	Predavaona 8 Predavanaja 1-6			Doc. Dr. sc. Ervin Jančić
12.11.2024	Predavaona 8 Predavanaja 7-12			Doc. Dr. sc. Ervin Jančić
13.11.2024	Predavaona 8 Predavanaja 13-18			Doc. Dr. sc. Ervin Jančić
14.11.2024	Predavaona 8 Predavanaja 19-24			Doc. Dr. sc. Ervin Jančić

15.11.2024	Predavaona 8 Predavanja 25-30			Doc. Dr. sc. Ervin Jančić
------------	----------------------------------	--	--	---------------------------

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1, P2	Uvodno predavanje, Etičke teorije	2	Predavaona 8
P3, P4	Metode Etike	2	Predavaona 8
P5, P6	Definicije sestrinstva (Nightingale)	2	Predavaona 8
P7, P8	Modeli sestrinstva	2	Predavaona 8
P9, P10	Medicinska etika, bioetika, sestrinska etika	2	Predavaona 8
P11, P12	Profesionalna etika i sestrinstvo	2	Predavaona 8
P13, P 14	Etika u sestrinskim interakcijama	2	Predavaona 8
P15, P16	Etički problemi sestara i njezi umirućih bolesnika	2	Predavaona 8
P17, P 18	Sestra i povjerenje pacijenta	2	Predavaona 8
P19, P 20	Bioetičke konzultacije	2	Predavaona 8
P21, P 22	Eutanazija, ortotanazija, mistanazija i distanazija	2	Predavaona 8
P23, P 24	Etički aspekti umjetne, potpomognute oplodnje	2	Predavaona 8
P25, P 26	Transplantacija i donacija organa	2	Predavaona 8
P27, P 28	Komunikologija u bioetici	2	Predavaona 8
P29, P 30	Neuroetika	2	Predavaona 8
	Ukupan broj sati predavanja	30	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Uvod u seminarski rad	1	Predavaona 8
S2-S10	Studentske prezentacije i analiza slučajeva	14	
	Ukupan broj sati seminara	15	

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja

	Ukupan broj sati vježbi		
--	--------------------------------	--	--

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	05.12.2024
2.	13.02.2025
3.	10.07.2025
4.	04.09.2025